

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال اول | ویژه نامه ۲۱۴ |

دکتر عادل پیغامی:

تأکید بر ارزش‌ها

وجه تمایز

اقتصاد اسلامی است

۴

زندگی سخت زنان در غرب حاصل بی‌هویتی مردان غربی است

رمانی درباره «فرقه واقفیه»

آیا تکرار زیارت به معرفت منجر می‌شود؟

افتتاح شعبه دارالقرآن آستان قدس رضوی در کاشمر

۴

خبر

اعلام آمادگی بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی برای همکاری با حوزه علمیه خراسان

رئیس بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در دیدار با معاونین پژوهشی و آموزشی حوزه علمیه خراسان گفت: بنیاد پژوهش‌های اسلامی این آمادگی را دارد

در راستای بهره‌مندی از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های دوجانبه علمی، آموزشی و پژوهشی با حوزه علمیه خراسان همکاری کند. به گزارش آستان‌نیوز، دکتر احد فرامرز قراملکی در ادامه تدوین متون درسی، بازنویسی متون کهن، انجام مشاوره‌های پژوهشی برای پایان‌نامه‌های دکتر را از جمله محورهای همکاری این دو مرکز برشمرد که باید با سیاست‌گذاری‌های درست دنبال شود. وی برگزاری دوره‌های تربیت مدرس منطق یا تربیت محقق منطق را یکی از موارد همکاری‌های دوجانبه بنیاد پژوهش‌های اسلامی و حوزه علمیه خراسان پیشنهاد کرد و افزود: منطق مهم است و گاهی دیده می‌شود طلاب در این زمینه آموزش‌های لازم را نمی‌بینند، از این رو ضروری است که دوره‌های آموزشی تربیت مدرس منطق یا تربیت محقق اخلاق برای طلاب برگزار شود.

قراملکی با اشاره به فعالیت دفتر همکاری‌های مشترک بنیاد پژوهش‌های اسلامی با حوزه علمیه ادامه داد: این مجموعه باید بیش از پیش فعال باشد. امید است، تشکیل اتاق‌های فکر عفاف و حجاب، زیارت متعالی، چالش‌های عمومی شده کلامی، مطالعات وقف و... در بنیاد پژوهش‌های اسلامی بستر همکاری بیشتر این دو مرکز را فراهم آورد. مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی نیز تشکیل اتاق مطالعاتی در حوزه را پیشنهاد کرد و افزود: قطعاً تعامل و همکاری این دو مرکز سبب افزایش فعالیت‌های پژوهشی، انتشار مشترک آثار با کیفیت مطلوب، حضور در عرصه جهانی همچون نمایشگاه بین‌المللی کتاب و برگزاری گفت‌وگوهای اسلامی خواهد شد.

حجت‌الاسلام حسن ملایی در گفت‌وگو با قدس مطرح کرد

معنویت و مهدویت شاخص تمدن نوین اسلامی

۲

در سومین نشست علمی «کنگره اقتصاد، اشتغال و تولید در آیین قرآن و عترت» بررسی شد

مزیت‌های راهبردی اقتصاد فرهنگ بنیان

سومین نشست علمی کنگره اقتصاد، اشتغال و تولید در آیین قرآن و عترت با موضوع اقتصاد، اشتغال و تولید، صنایع و بازاریابی فرهنگی، آسیب‌شناسی، چشم‌انداز و راهکارها برگزار شد. به گزارش آستان‌نیوز، در این نشست که به همت دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع) ظهر دیروز به صورت ویناری برگزار شد، وحید ارشدی؛ عضو هیئت علمی پژوهشگاه مطالعات اسلامی دانشگاه فردوسی مشهد با بیان اینکه در جوامع اسلامی شهرهای زیارتی از قابلیت‌های...

منبر مجازی

چطور در امتحانات رفوزه نشویم؟

حجت‌الاسلام محسن قرائتی: یکی از سنت‌های خداوند آزمایش است. حدود ۲۰ آیه درباره آزمایش در قرآن آمده است چنان که می‌فرماید: ابراهیم، اسماعیل و همه مردم باید امتحان شوند. خدا استعداد ما را می‌داند اما برای این از ما امتحان می‌گیرد تا به ازای آن به ما مزد دهد؛ چنان که ما می‌دانیم فلان فرد خیاط است اما تا لباس برای ما ندوزد پولی به او نمی‌دهیم. امیرالمؤمنین علی(ع) در نهج‌البلاغه می‌فرماید: خدا می‌داند چه کسی چه کاره است... او در پی عکس‌العمل ماست.

همه خیرات و شرور اسباب امتحان هستند، لذا قرآن از ما می‌خواهد که وقتی نعمتی داد ناشکری نکنیم و وقتی نعمتی داد، سکنه نکنیم: «لَکِنَّا لَا نَسُوهُا عَلٰی مَا فَاتَکُمْ وَ لَا تَفْرَحُوْا بِمَا اٰتَاکُمْ» (این تقدیر حق را بدانید) تا هرگز بر آنچه از دست شما رود دلتنگ نشوید و به آنچه به شما می‌دهد مغرور و دلشاد نگردید، یعنی شد، شد، نشد هم نشد!

یکی با پول امتحان می‌شود یکی با پست و مقام. مردم در مقابل امتحان چند دسته‌اند: گروه اول جیغ و فریاد می‌کنند قرآن درباره آن‌ها می‌فرماید: «لِذَا مَسَّ الشُّرَّ جُرُوعًا» این‌ها بی‌تحمل هستند. اما عده‌ای صبر می‌کنند که قرآن درباره آن‌ها می‌فرماید: «وَ بَشِّرِ الصَّابِرِینَ» گروهی هم هستند که خود سراغ سختی‌ها می‌روند. مثلاً پیاز و فلفل در این باره خوب است، بچه که می‌خورد جیغ می‌زند، بزرگ می‌شود می‌خورد و جیغ نمی‌زند، بزرگ‌تر که می‌شود پول می‌دهد و پیاز و فلفل می‌خرد.

در روایت است که پیامبر(ص) هر کاری را که سخت‌تر بود، می‌پذیرفتند. اینکه حضرت زینب(س) در تفسیر وقایع کربلا فرمودند: «ما رأیت الا جمیلاً» برای آن است که چون به خوان گسترده الهی می‌نگردن، ترش و شیرین را یکسان می‌دانند.

چه کنیم که در امتحانات رفوزه نشویم؟ یک راهش این است که از خدا طلب صبر کنیم: «رَبَّنَا اَفْرِغْ عَلَیْنَا صَبْرًا» راه دیگر آن است که بدانیم دیگران هم صبر کردند، نباید کم‌حوصله باشی همه مشکل دارند؛ شخصی از من پرسید: چه کنم در نماز حضور قلب داشته باشم؟ گفتم: دگری پیدا کن با هم برویم!

درباره فاضل قندهاری، عالم افغانستانی مدفون در حرم رضوی چه می‌دانید؟

پرچمدار وحدت و مبارزه با استعمار

شناخته شده مشهد قرار گرفت و به دلیل تسلط بر علوم مختلف، تدریس دانش‌های گوناگونی مانند فقه، اصول، تفسیر، کلام، حکمت، تاریخ و ادبیات را برعهده داشت. افزون بر این‌ها، فاضل قندهاری، شاعری توانمند هم بود و در اشعارش، «وصال» تخلص می‌کرد و هم به فارسی و هم به عربی، اشعاری زیبا و قوی می‌سرود: «دادیم ز دست دامن عقل / کردیم به باد خرمن عقل / صد شور ز عشق در سر افتاد / گردید خراب مسکن عقل / تیری زده است عشق بر جان / کز هم بدرید جوشن عقل / از جذبه او وصال سر را / بنمود برون ز روزن عقل». فاضل با وجود زندگی دائمی در مشهد، لحظه‌ای از اوضاع افغانستان و فعالیت‌های استعمار در آن غافل نبود. انگلیسی‌ها

■ اقامت دائمی در مشهدالرضا(ع)

فاضل پس از خروج از افغانستان، ابتدا تصمیم به اقامت دائمی در مشهد گرفت؛ اما مدتی بعد، برای تکمیل درس راهی نجف اشرف شد و در محضر بزرگانی مانند شیخ مرتضی انصاری به فراگیری دانش پرداخت و به دلیل استعداد فراوانی که داشت، خیلی زود به عنوان عالمی توانا و فقهی نام‌آور شناخته شد و علاقه‌مندان زیادی پیدا کرد. فاضل قندهاری پس از تکمیل درس، دوباره راهی مشهد شد و در حوزه علمیه این شهر به تدریس و تحقیق پرداخت. آقابزرگ تهرانی درباره فاضل قندهاری می‌نویسد: «وی عالمی جامع و ذوقفون بود که در هر علمی، ید طولوا و معرفت عظماء داشت». فاضل به سرعت در زمره علمای نامدار و

سال ۱۲۲۰ خورشیدی، مردم کابل، جلال‌آباد، قندهار و دیگر نقاط افغانستان به صورت متحد و تحت فرماندهی محمد اکبرخان علیه انگلیسی‌ها قیام کردند و در مدت کمی آن‌ها را با وارد آوردن تلفات سنگین به فرار وادار کردند. این پیروزی در تاریخ افغانستان نقطه درخشانی بود که با شعار وحدت و پایمردی فاضل قندهاری و همفکران میسر شد. با این حال، حدود ۱۲ سال بعد، در ۱۲۳۲ خورشیدی، دوست محمدخان، حاکم وقت افغانستان برای تثبیت حکومت خودش با انگلیسی‌ها سازش کرد و عملاً نتایج آن قیام تاریخی را بر باد داد. در پی این خیانت آشکار، بسیاری از مخالفان انگلیس از افغانستان تبعید شدند که یکی از آن‌ها، فاضل قندهاری بود.

■ محمدحسین نیکبخت

یکی از نکاتی که باید همواره آن را در بررسی تاریخ شیعیان افغانستان در نظر بگیریم، ارتباط مداوم و همیشگی آن‌ها با ایران به ویژه حضور مستمر آن‌ها در مشهدالرضا(ع) است. پیش از این، در صفحه نخست رواق درباره سیدعبدالحمید سجادی، از علمای مبارز و معاصر افغانستانی سخن گفتیم و امروز قصد داریم یکی دیگر از علمای این خطه را که پیکرش در حرم مطهر امام رضا(ع) آرام گرفته است به شما معرفی کنیم: ملاعبدالله، مشهور به فاضل قندهاری.

■ نبرد جانانه با استعمار

ملاعبدالله در سال ۱۱۹۱ خورشیدی، یعنی حدود ۲۰۹ سال پیش در قندهار به دنیا آمد. پدرش، ملانجم‌الدین از علمای برجسته شیعه در افغانستان بود و فاضل، مقدمات دروس دینی را نزد وی فرا گرفت. این دوران، از نظر سیاسی برای مسلمانان منطقه خاورمیانه دوران خوبی نبود. دولت‌های حاکم بر منطقه به تدریج رو به ضعف گذاشته بودند؛ سرزمین بزرگ هندوستان، تحت استعمار انگلیس قرار گرفته بود و انگلیسی‌ها برای حفظ این مستعمره، چشم طمع به خاک افغانستان داشتند و از وحدت و انسجام مردم ساکن این خطه جلوگیری می‌کردند. طولی نکشید که فتنه آقاخان محلاتی، سرکرده اسماعیلیه در ایران با تحریک و حمایت مستقیم انگلیس آغاز شد و فرار او به کابل، شرایط منطقه را بدتر کرد. در سال ۱۲۱۸ خورشیدی، انگلیسی‌ها رسماً وارد خاک افغانستان شدند و درصدد اشغال آن برآمدند. فاضل قندهاری که در این زمان ۲۷ سال داشت، با همراهی خاندان و دوستانش به برای بیرون راندن اشغالگران بریتانیایی دست به قیامی بزرگ زد. در این زمان قندهار به اشغال انگلیسی‌ها درآمده بود. فاضل پیش از هر اقدامی، راه کابل را در پیش گرفت و با علمای اهل سنت درباره وضعیت پیش آمده به گفت‌وگو نشست و به آن‌ها یادآور شد که امروز درمان این درد جز در سایه وحدت ممکن نیست. برای علما از جنگ‌های صلیبی مثال آورد و در نهایت آن‌ها را با خود هم‌داستان کرد. در نخستین روزهای

گذاشتیم و چمدون سیستم به قصد مشهد. بریم شهر گنبد طلا، زیارت، خانوادگی. باور کنید تدارکات قبل سفر با سرعت نور جور شد؛ هتل، بلیت، مرخصی‌ها. و بغض‌دار می‌خندد که؛ نمی‌دونید چه کیفی کردیم بعدش. بعد اینکه احساس کردیم زائر آقا شدیم، طلبیده شدیم. به نظرم یکی از قشنگ‌ترین‌های زندگی، حال و هوای قبل مسافرت. قبل اینکه بزنن توی جاده. این طور که بری زندگی پکیج کنی تو یکی دو تا چمدون. مفاتیح برداری، دوربین، لباس گرم و جعبه ماسک. تازه اون وقت خوشحال

و سرخوش به چند نفر زنگ بزنی و تمام و کمال ماجرا را تعریف کنی. از روز و ساعتی که راهی میشی بگی و از حال نابت و مایقی جزئیات. آخه مای بنده خدا از کجا می‌دونستیم تو آستین تقدیر چه خبراییه! آقا... البته آن طور نشد که فکر می‌کردیم. خوب... روز مقرر، چمدون‌ها صندوق عقب جا نگرفتن و همگی جای جاده‌فرتیم بیمارستان. گاهی دنیا همین. غافلگیرکن و نامرد. پدر عزیزم ناخوش احوال شد و بستریش کردیم. عشق سرش میشه و دور و نزدیک نمی‌کنه.

■ سنجاق

مادر بزرگ خدایبارمزم همیشه می‌گفت: هر وقت دیدی دنیا زیاد سر به سرت میذاره و افسوس‌خور شدی، سر بچرخون سمت مشهد... می‌گفت آقا را صدا بزن... او شاه قفل باز می‌کنه... می‌گفت دلی، دله که عشق سرش میشه و دور و نزدیک نمی‌کنه.

نیمکت زندگی

به تو

از دور سلام